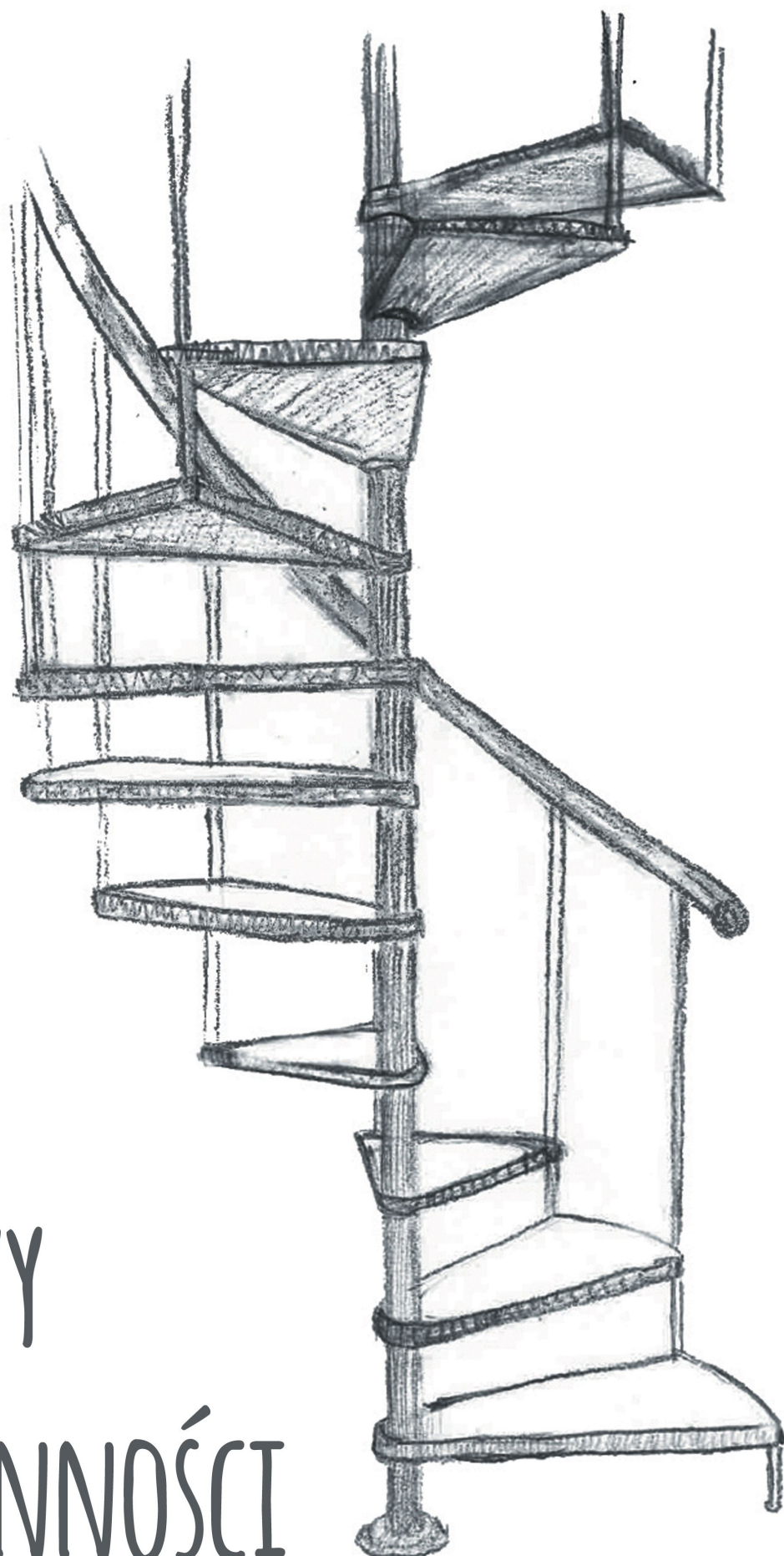

MAGDALENA MORDZAK

MUTYZM
WYBIÓRCZY
W CODZIENNOŚCI

MUTYZM WYBIÓRCZY W CODZIENNOŚCI

MAGDALENA MORDZAK

MUTYZM WYBIÓRCZY
W CODZIENNOŚCI

2019

Copyright © Magdalena Mordzak 2019
(mutyzm2019@gmail.com)

REDAKCJA I KOREKTA

Magdalena Rzadkowolska

RYSUNEK NA OKŁADCE

Agnieszka Paradecka

ISBN (wersja papierowa) 978-83-953720-0-1

ISBN (ebook) 978-83-953720-1-8

„ Książka ta skierowana jest do każdego człowieka, ponieważ ludzie mutystyczni na co dzień funkcjonują w społeczeństwie – można ich spotkać w trakcie pracy zawodowej i podczas spędzania czasu wolnego, a także w różnych sytuacjach społecznych.”

(ze *Wstępu*)

WSTĘP

Mutyzm wybiórczy jest to zaburzenie lękowym. Najbardziej widoczną cechą charakterystyczną osób mutystycznych jest brak możliwości nawiązania kontaktu werbalnego w niektórych sytuacjach i jednocześnie swobodne mówienie w pozostałych sytuacjach¹.

W diagnozowaniu mutyzmu wybiórczego brane pod uwagę są kryteria z międzynarodowej klasyfikacji zaburzeń psychicznych²:

1. Język jest rozumiany w wyrażany w granicach podwójnego odchylenia standardowego.

¹ M. Andrzejewska, Czym jest mutyzm wybiórczy?, http://mutyzm.pl/Artykuły/Czym_jest_mutyzm_wybiorczy (dostęp w dniu 22.04.2018)

² S. Prużyński, J. Wciórka, Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne i wskazówki diagnostyczne, Wydawnictwo „Versalius” Kraków, 2000

2. Brak możliwości nawiązywania kontaktu werbalnego w konkretnych sytuacjach oraz możliwość stwierdzenia tej nieprawidłowości.
3. Objawy zaburzenia są zauważalne przez czas dłuższy niż cztery tygodnie.
4. Ograniczenia nie wynikają z braku znajomości języka mówionego, potrzebnego w danych sytuacjach społecznych.
5. Zauważalnych nieprawidłowości nie można wytłumaczyć poprzez inne zaburzenia związane z komunikacją, całościowym rozwojem lub psychotycznych.

Ludzie z mutyzmem wybiórczym posiadają ograniczenia, które utrudniają im codzienne funkcjonowanie. Wbrew pozorom osoby mutystyczne postrzegają mijające dni z innej perspektywy, niż część społeczeństwa, która nie posiada mutyzmu selektywnego. Różnica ta polega na lęku pojawiającym się w sytuacjach, w których inni ludzie go nie odczuwają.

W 2018 obroniłam pracę magisterską na temat przebiegu edukacji osób z mutyzmem wybiórczym. Wykonanie badań naukowych, koniecznych do napisania pracy dyplomowej, potwierdziło moje przypuszczenia o bardzo

niskim poziomie wiedzy nie tylko kadry pedagogicznej, ale i społeczeństwa na temat mutyzmu selektywnego. Błędne rozumienie tego zaburzenia poważne konsekwencje dla jednostek mutystycznych – znaczące spowolnienie procesu pokonywania mutyzmu wybiórczego, a nawet uniemożliwienie całkowitego powrotu do normalnego funkcjonowania. Jako osoba z mutyzmem wybiórczym doświadczyłam braku wystarczającej wiedzy społeczeństwa w licznych sytuacjach związanych z procesem kształcenia oraz podczas nawiązywania relacji.

Moim celem jest podniesienie poziomu wiedzy wśród społeczeństwa na temat mutyzmu selektywnego. Pominęłam w książce kwestie teoretyczne, ponieważ są one dostępne w publikacjach. Przedstawiony problem opisuję z punktu widzenia osoby mutystycznej. Opisane sytuacje i zawarte wskazówki wzięłam z mojego życia, a także z rozmów z innymi ludźmi mutystycznymi. Wnioski dotyczące reakcji sformułowałam w oparciu o własne odczucia i przemyślenia. Podczas lektury tej książki należy pamiętać, że każda osoba z mutyzmem selektywnym posiada indywidualne cechy mutystyczne, które mogą przejawiać

się poprzez odmienny rodzaj reakcji lub poprzez inny poziom intensywności zachowania. Pomimo tych szczegółów ogólny schemat zachowań jest podobny.

Książka ta skierowana jest do każdego człowieka, ponieważ ludzie mutystyczni na co dzień funkcjonują w społeczeństwie – można ich spotkać w trakcie pracy zawodowej i podczas spędzania czasu wolnego, a także w różnych sytuacjach społecznych.

Całość została podzielona na trzy rozdziały: *Edukacja*, *Relacje* i *Wiara*. Część *Edukacja* zawiera 18 punktów, które są znaczące podczas cyklu nauczania człowieka z mutyzmem wybiórczym. Zawiera liczne wskazówki dotyczące rozpoznania zaburzenia, które w większości znaleźć można także w opracowaniach innych autorów. Rozdział *Relacje* obejmuje opisy codziennego funkcjonowania – ujęte w 19 zagadnieniach. Zamieszczone w nim opisy w większości oparłam na własnych doświadczeniach i rozmowach z innymi ludźmi mutystycznymi. Ostatni fragment książki – część *Wiara* – przedstawia korzyści, jakie życiu osoby mutystycznej daje oparcie się na rzeczywistości nadprzyrodzonej.

I

EDUKACJA

Przebieg edukacji osób z mutyzmem selektywnym różni się od toku edukacji ludzi bez tego zaburzenia. Głównie przepełniony jest lękiem, który sprawia, że odczuwają one realną blokadę w narządach mowy³. Dzieje się tak nawet w momentach niezwiązanych bezpośrednio z nawiązywaniem kontaktu werbalnego. Oprócz braku możliwości mówienia ludzie mutystyczni posiadają wiele ograniczeń, które utrudniają im codzienne funkcjonowanie – widoczne są one także w toku nauki.

³ J. Soja-Sularz, Mutyzm wybiórczy - niepełnosprawność, która tkwi w gardle, http://ppp2.eu/gfx/upload_dokumenty/2016-11-08_11-49-52_645009.pdf (dostęp w dniu 04.02.2019)

II

RELACJE

Ograniczenia ludzi z mutyzmem wybiórczym powodują ich odmienne funkcjonowanie w życiu społecznym. Zrozumienie tej kwestii jest istotne zarówno gdy wchodzi się w relację z taką osobą, jak i w sytuacjach przypadkowego kontaktu. Rodzina, przyjaciele i znajomi mogą mieć wielki wpływ na życie człowieka mutystycznego, a także na osiąganie przez niego sukcesów na drodze dążące do wyjścia z nieprawidłowości. Pomimo swoich dysfunkcji osoby z mutyzmem selektywnym pragną uczestniczyć w życiu społecznym, mieć kontakt z innymi i budować z nimi różne relacje.

Pomimo wszystkich opisanych wcześniej ograniczeń, ludzie mutystyczni starają się dać z siebie jak najwięcej pokonując własne blokady.

III

WIARA

Mutyzm selektywny charakteryzuje się kierowaniem sobą na podstawie oceny innych ludzi. Często mutystyk nie robi tego, czego naprawdę pragnie, tylko wybiera taki kierunek działania, który zostanie dobrze oceniony przez otoczenie. Ciągłe życie w takim schemacie może prowadzić do wewnętrznego wyniszczenia. Pomocne jest nawiązanie relacji z Bogiem, który jest większy od lęku mutystyka.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	6
I Edukacja	10
1. Początek.....	11
2. Nauczyciel	13
3. Cechy	16
4. Zaufanie.....	20
5. Wiedza	21
6. Szacunek.....	24
7. Zaskoczenie	26
8. Komunikacja	28
9. Potrzeby	29
10. Emocje.....	30
11. Próby	31
12. Zaangażowanie	33
13. Ocena	35
14. Ograniczenia	37

15. Ucieczka	39
16. Akceptacja	41
17. Samoocena	43
18. Kontynuacja	44
II Relacje	46
1. Obecność	47
2. Poznanie	49
3. Pozwolenie	50
4. Styl	52
5. Wartość	53
6. Paraliż	55
7. Wyřęczanie	56
8. Zachowanie	58
9. Decyzja	60
10. Etapy	62
11. Otwartość	64
12. Skrajności	65
13. Inicjatywa	67
14. Obcy	69

15. Więcej.....	70
16. Zranienie.....	71
17. Pomoc	72
18. Dyskwalifikacja	73
19. Zmiany.....	74
III Wiara	75
1. Odetchnienie	76
2. Prawda	77
3. Wspólnota.....	78
4. Śmiałość.....	80
Bibliografia	81
Inne pozycje.....	82
Netografia	83
Spis treści	90

Ludzie z mutyzmem wybiórczym posiadają ograniczenia, które utrudniają im codzienne funkcjonowanie. Wbrew pozorom osoby mutystyczne postrzegają mijające dni z innej perspektywy, niż część społeczeństwa, która nie posiada mutyzmu selektywnego. Różnica ta polega na lęku pojawiającym się w sytuacjach, w których inni ludzie go nie odczuwają. (...)

Książka ta skierowana jest do każdego człowieka, ponieważ ludzie mutystyczni na co dzień funkcjonują w społeczeństwie – można ich spotkać w trakcie pracy zawodowej i podczas spędzania czasu wolnego, a także w różnych sytuacjach społecznych.

ISBN 978-83-953720-0-1

